

Suomen kestävän kasvun ohjelma

Talous-, henkilöstö- ja toimintatietojen tietotuotanto

Loppuraportti

Investointi 3

22.11.2024

(päivitetty 4.2.2026)

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Asiakirjan tiedot

Asiakirjan nimeke	Talous-, henkilöstö- ja toimintatietojen tietotuotanto -projektin loppuraportti		
Hanke	RRP / Valtava-hanke	Projektikoodi	VA3-07
Projektin omistaja	THL Satu Vuorio		
Projektipäällikkö	Merja Kemppainen	Yhteystiedot	merja.kemppainen(at)thl.fi p. 050 421 1020
Rahoituslähde	Tiedonhallintamomentti 33.01.25.04 / Suomen kestävän kasvun ohjelma (RRF)		
Laatija	Merja Kemppainen		

Sisällysluettelo

1 Projektin yhteenveto	4
1.1 Yleiskuvaus ja tavoitteet	4
1.2 Saavutetut ja saavuttamatta jääneet tuotokset	4
1.3 Projektin kesto, resurssit ja kustannukset	8
2 . Projektin dokumentointi	8
3 . Projektin hyödyt ja johtopäätökset	8
3.1 Projektin toimenpiteet ja tavoitteiden saavuttaminen suhteessa EU toimeenpanoasiakirjaan kirjattuihin tavoitteisiin	8
4 Projektin jatkokehitys ja -toimenpiteet	9

1 Projektin yhteenveto

1.1 Yleiskuvaus ja tavoitteet

Projektissa keskitytään talous- henkilöstö ja toimintatietojen tietotuotannon kehittämiseen ja yhtenäistämiseen. Tavoitteena on ollut toteuttaa talous-, henkilöstö- ja toimintatietojen tietokanta ja tietotuotanto THL:n tiedonhallintaratkaisujen avulla hyödyntäen THL:n rekisteriaineistoja (hoitoilmoitus- ja lastensuojelurekisterit), Valtiokonttorin taloustietoja ja DVV:n koodistojen avoimia rajapintoja sekä Tilastokeskuksen ja Valviran aineistoja. Talous- henkilöstö ja toimintatietojen yhdistäminen nähdään tulevaisuuden tiedolla johtamiselle välttämättömäksi, jotta voidaan tunnistaa palvelutarpeet, kuvata palvelujen käyttöä ja analysoida näiden tuottamiseen käytettyjä resursseja yhtäaikaaisesti. Toinen tähän projektiin kiinteästi liittyvä kehitystyö on VM:n hallinonalalla tapahtunut taloustietojen tiedonkeruun kehitys Kuntatieto-hankkeessa vuosina 2017–2019.

Vuonna 2022 talous- henkilöstö ja toimintatietojen tietotuotannon projektissa toteutettiin vuosien 2017–2020 Tilastokeskuksen taloustietojen tuonti TAHTO tiedonhallintaratkaisuun. Tämän ansiosta pystyttiin toteuttamaan vuoden 2021 kuntien ja kuntayhtymien taloustietojen automatisoitu tiedonkeruu Valtiokonttorin avoimesta rajapinnasta, tietojen käsittely, laaduntarkastus ja sote-taloustietojen raportointi ulkoisilla thl.fi-sivuilla.

Vuonna 2023 projektin tavoitteena oli sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen välisen Suomen kestävän kasvun ohjelman puitesopimusten mukaisesti:

- Toiminta- ja taloustietojen yhdistäminen saadaan toteutettua olemassa olevan rekisteritiedon osalta;
- Tiedonhallinnan automatisoinnin lisääminen;
- Raportoinnin kehittäminen.

1.2 Saavutetut ja saavuttamatta jääneet tuotokset

Kuntien ja kuntayhtymien talousraportointi siirtyi Tilastokeskukselta Valtiokonttorille vuonna 2022. Samalla kun tiedonkeruu siirtyi, muuttui koko raportointimuoto: kustannukset raportoitiin vuoden 2022 alusta palveluluokittain XBRL-muodossa edellisvuoden tehtäväluokittaisen raportoinnin sijaan. Tämä oli uutta sekä raportoijille että aineiston vastaanottajille. THL hakee Valtiokonttorin keräämistä taloustiedoista sote-taloustiedot. Tiedonkeruun aloituksen myöhästymisen ja aineiston heikon laadun takia aineiston tarkastukseen ja laadun varmistukseen käytetty aika ylitti huomattavasti ennalta suunnitellun ajankäytön ja pystyimme julkaisemaan ennakkolisista tiedoista

neljästä tilastokuutiosta yhden, kun tavoitteena oli julkaista neljä kuutiota. Lopulliset viisi kuutiota julkaisimme vuoden 2022 lopussa. Tilastokuutiot ovat THL:n sivuilla julkaistavia talousraportteja, jotka mahdollistavat esim. taloustietojen monipuolisen tarkastelun.

Projektin puitteissa laadun tarkistamiseen liittyvää automatisointia ei saatu vuonna 2022 riittävällä tasolla valmiiksi ja projektitiimiläiset jatkoivat aineistonkäsittelyä vuonna 2023 vuoden 2022 tapaan. Aineistonpoiminta ml. esivalmistelut kuten koodiston ja taksonomian päivitys sekä aineiston kantaan vienti tehdään projektitiimiläisten kesken, kuten myös aineistokäsittely, laaduntarkastus sekä yhteydenpito hyvinvointialueisiin korjauspyyntöineen. Projekti kehitti ja toteutti taloustietojen laadunhallintatoimenpiteitä eli ns. manuaaliset tarkastukset sote-taloustiedon tietotuotannossa. Laadunhallintaa varten projektin puitteissa tuotettiin tiedonhaku- ja lataussovellukset sekä tarkastusaineisto, jossa yhdistetään talous- ja hoitoilmoitus- ja lastensuojelurekisterien toimintatiedot. Tarkastusdata tuotetaan automaattisesti päivittäin Valtiokonttorille taloustietonsa raportointeiden organisaatioiden raportointiajanjakson aikana raportoiduista taloustiedoista.

Laaduntarkastuksen automatisoinnin puuttumisen syynä olivat haasteet raportoinnissa. Uusi raportointimuoto ja -pohja oli vaikea raportoijille ja vertailtavuus raportointivuoden suoritteisiin ja edellisvuoden kustannuksiin heikkoa. Valtiokonttorin tekniset tarkastukset aineistoon olivat puutteelliset, jonka takia THL joutui toteuttamaan näitä omien substanssitarkastustensa ohella. Ennen raportoinnin alkamista saatu testiaineiston laatu ei mahdollistanut aineiston laadun tarkastusta täysipainoisesti, mikä puolestaan esti prosessien täydellistä valmistumista ennen kuin aloimme vastaanottaa tuotantodataa.

Projekti jatkoi prosessien hiomista tuotantodatalle lyhennetyllä aikataululla. Prosessin aikana tuli esille puutteita sekä TAHTO-tietokannan tilien mäppäyksissä ja määrittelyissä että myös epätäydellisyyksiä Valtiokonttorin määrittelyissä sekä väärinymmärrystä raportoinnin suhteen kuntien/kuntayhtymien osalta, kuten myös projektitiimiläisten osalta. Kunnat/kuntayhtymät myös raportoivat toisistaan poikkeavilla tavoilla. Yhteydenpito raportoijiin ja korjatun aineiston päivittäminen oli hidasta.

Taulukko 1. Projektin saavutetut päätuotokset, linkit tuotoksiin ja tuotosten kuvaukset.

Päätuotos	Kuvaus
TAHTO-tiedonhallintaratkaisu on siirretty THL:n tuotantoympäristöön Kelan testiympäristöstä ja TK:n 2017–2020 taloustietojen tuonti TAHTO tiedonhallintaratkaisuun.	Kanta-tietoaalusta ja kansallisten toimijoiden tiedonhallintaratkaisujen hyödyntäminen. TAHTO-rekisteri 1.0, valmius 100 % (tietojen vastaanotto, käsittely, julkaisu).
Tilastokuutio raportit Sotkanet Indikaattorit	Uusien käyttötalous- ja investointikuutioiden sekä palveluluokkakohtaisten Sotkanet- ja KUVA-indikaattorien, päivittäminen ja julkaisu THL:n sivustolla (kts.Liite 1. Sosiaali- ja terveyspalvelujen taloussivusto)
Sote-taloustilastoraporttien tilidimension käsittelysäännöt määrittelydokumentit ja muut metatiedot päivitys Archi Tahto ttl malli	Valittujen tietosisältöjen tietorakenteiden ja kirjaamisohjeiden yhtenäistäminen sekä niiden hallinnan edellyttämä menetelmä- ja työvälinekehitys.
Sosiaali- ja terveydenhuollon vuoden 2022 yksikkökustannukset on laskettu kansallisista rekisteriaineistoista Uutinen 15.12.2023 (kts. Liite 2.)	Sosiaali- ja avohilmon suoritteet on yhdistetty palveluluokkakohtaisiin taloustietoihin ja näihin liittyvät yksikkökustannukset on laskettu ja julkistettu pilotissa 12/2023.
AURA-palveluluokitusryhmittelijä on viimeistelty koskien koko sote-palvelutuotantoa, palveluluokkaryhmittelijä 2023 sivustolla	AURA palveluluokituksen rakenteessa ja kirjaamisohjeissa huomioidaan toimintatietoa koskevat tietorakenteet ja ohjeistukset tietojen yhteensopivuuden varmistamiseksi (kts. liite 3.) (Talous- ja toimintatietojen tiedonhallinta , thl.fi sivustot uudistetaan kevään 2026 aikana, jonka vuoksi linkki uutiseen ei välttämättä enää toimi. Materiaalit toimitetaan pyydettäessä)

Liite 1. Sosiaali- ja terveyspalveluiden taloussivusto (saatavilla verkossa 5.5.2026 saakka, materiaalit toimitetaan pyydettäessä).

Liite 2. Sosiaali- ja terveydenhuollon yksikkökustannusten laskenta on aloitettu (saatavilla verkossa 5.5.2026 saakka, materiaalit toimitetaan pyydettäessä).

Liite 3. AURA-palveluluokitusryhmittelijä (materiaalit toimitetaan pyydettäessä).

Taulukko 2. Saavuttamatta ja kesken jääneet tuotokset ja niiden syyt

Päätuotos	Kuvaus	Miksi tuotos on jäänyt kesken tai saavuttamatta?	Jatkuuko työ ja, jos niin missä?
THL on julkaissut Sote-taloustiedon tilastoraportti-kokonaisuuden	Sote-taloustilastot julkaistaan raportointipalvelussa, josta ne ovat hyödynnettävissä eri käyttötarkoituksiin useassa muodossa Tilastoraportti thl.fi sivustolle.	Tiedonkeruun aloituksen myöhästymisen ja aineiston heikon laadun takia aineiston tarkastukseen ja laadun varmistukseen käytetty aika ylitti huomattavasti ennalta suunnitellun ajankäytön ja aika ei riittänyt tilastoraportin laatimiselle vuonna 2023. Raportointi keskitettiin laatuselosteeseen, indikaattoreihin ja tilastokuutioihin.	Tilastoraportti vuoden 2023 taloustiedoista julkaistiin 10/2024.
THL on julkaissut kansallisen kustannuslaskennan menetelmäkuvauksen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluille.		Tiedonkeruun aloituksen myöhästymisen ja aineiston heikon laadun takia aineiston tarkastukseen ja laadun varmistukseen käytetty aika ylitti huomattavasti ennalta suunnitellun ajankäytön ja aika ei riittänyt menetelmäkuvauksen lopullisen version laatimiselle vuonna 2023.	Alustava versio on laadittu. Menetelmäkuvaus kansallisesta yksikkökustannuslaskennasta julkaistaan 12/2024.

1.3 Projektin kesto, resurssit ja kustannukset

Projekti alkoi tammikuussa 2022 osana Suomen kestävän kasvun ohjelmaa. Projektin suunnitelma ja rahoitus hyväksyttiin 31.12.2023 saakka.

Vuosille 2022–2023 myönnetty RRP-rahoitus oli 535 000 €.

2. Projektin dokumentointi

Projektin yleiskuvaus, projektitiimin kokoonpano, etenemissuunnitelma, tuotossuunnitelma, hyväksytyt lopputulokset ja riskinhallinta löytyvät THL:n käyttämästä Projektisalkku-järjestelmästä.

3. Projektin hyödyt ja johtopäätökset

3.1 Projektin toimenpiteet ja tavoitteiden saavuttaminen suhteessa EU toimeenpanoasiakirjaan kirjattuihin tavoitteisiin

Projektin hyödyt suhteessa CID-tavoitteeseen toteutetaan hoitotakuun seurantaan vaadittavat toimenpiteet ja korjataan koronakriisissä tunnistettuja tietotarpeita: Projektin puitteissa pystyttiin tuottamaan sosiaali- ja terveydenhuollon palveluluokkakohtainen talousraportointi alueittain ja koko maan tasolla. Tämän ansiosta saadaan tärkeää lisätietoa alueiden kustannuksista palveluittain, kustannuksista per asukas ja myös ikäsuhteutetuista kustannuksista ja vahvistettua ymmärrystä palvelutarpeista ja -käytöstä sekä niihin käytetyistä resursseista.

Projektissa edistettiin osaltaan tavoiteltuja hyötyjä kansallisen sote-tietopohjan laajentumisesta sekä tietotuotannon yhtenäistämisestä, sekä vahvistettiin sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta.

Projekti pystyi tuottamaan taloustiedon tiedonhallintaratkaisun ensimmäinen version 1.0. Uuden tietokannan myötä taloustiedot on mahdollista yhdistää THL:n muihin tietokanta-aineistoihin. Näin taloustiedot voidaan raportoida yksityiskohtaisemmin ja laajemmin. Projektissa on laskettu ensimmäiset yksikkökustannukset kansallisista rekisteriaineistoista valituille sosiaalihuollon sekä terveyspalvelujen palvelutapahtumille yksikkökustannuslaskentamallin kehittämiseksi. Talous- ja toimintatietojen yhdistämisen tuloksena tehty yksikkökustannuslaskenta on tiedolla johtamisen kannalta välttämätöntä, jotta voidaan tunnistaa palvelutarpeet, kuvata palvelujen käyttöä ja analysoida näiden tuottamiseen käytettyjä resursseja yhtäaikaisesti. Työtä jatketaan vuoden 2024 puolella, jolloin yksikkökustannuslaskentaa laajennetaan ja täydennetään.

Uuden tietokannan talous-, henkilöstö- ja toimintatietoja hyödynnetään esimerkiksi järjestämislain 30 § mukaisissa asiantuntija-arvioissa. THL tuottaa taloustiedoista erilaisia tietoaaineistoja, kuten tilastoja sosiaali- ja terveystoimialan käyttötaloudesta ja investoinneista palveluluokittain. Nämä tilastoaineistot ovat esimerkiksi tilastoraportteja, tilastokuutioita tai indikaattoreita. Lisäksi THL laatii palvelujen kustannustiedoista raportteja kansalliseen ja kansainväliseen tilastokäyttöön ja muuhun raportointiin.

4 Projektin jatkokehitys ja -toimenpiteet

Projektin osa-alueiden (talous-, toiminta- ja henkilöstötiedot) kehittämistä jatketaan vuosina 2024–2025 Kansallinen sote-tietojohdantamisen kehittäminen 2024–2027-ohjelmaan kuuluvissa Talous- ja toimintatietojen tietotuotanto -projektissa ja Sote-henkilöstötietojen tietotuotannon kehittäminen -projektissa. Talous- ja toimintatietojen tietotuotanto TAHTO-projektissa projektipäällikkönä toimii Merja Kemppainen ja Sote-henkilöstötietojen tietotuotannon kehittäminen -projektissa Sanna Palmgren.

Vuoden 2024 alusta projekti on jatkanut kehittämistyötä yksikkökustannusten laskemiseksi kansallisesta aineistosta Sosiaali- ja terveys- sekä Valtiovarainministeriön kanssa yhteistyössä ja niiden ohjauksessa. Valtiovarainministeriö käynnisti yksikkökustannushankeen (1.3.2024 – 28.2.2026), jonka kanssa yhteistyössä projekti kehittää yksikkökustannuslaskentaa. Mukana kehittämisessä on ns. yksikkökustannuslaskennan verkosto, jossa ovat VM:n, THL:n ja STM:n lisäksi mukana seitsemän hyvinvointialuetta. Tavoitteena on vuoden 2024 lopussa julkaista yksikkökustannukset vuoden 2023 aineistosta sekä menetelmäkuvaus kansallisesta yksikkökustannuslaskennasta. Tämä työ jatkuu uusien aineistojen ja menetelmien tarkentamisella ja kehittämisellä vuodesta 2025 eteenpäin.

Talous- ja toimintatietojen tietotuotannon TAHTO-projektin tavoitteena jatkossa on

- Mahdollistaa palvelutarpeen, palvelujen käytön sekä käytettyjen resurssien yhtäaikainen tarkastelu ja kehittää kustannustiedon ja toiminnan tietojen yhdistämistä eri näkökulmista.
- Vuoden 2023 yhdistetyn talous- ja toimintatiedon pilotoinnin pohjalta vuonna 2024 varsinaisen kustannuslaskentapohjan stabilointi, laajentaminen, automatisointi ja raportoinnin kehittäminen.
- Vuoden 2023 taloustietojen vastaanoton, aineistonkäsittelyn ja laaduntarkastuksen kehittäminen ja automatisointi.

Talous- ja toimintatietojen tietotuotannon TAHTO-projektin tuotokset jatkossa on tuottaa vuosittain päivittyvä talous- ja toimintatietojen yhdistelmätietokanta, joka mahdollistaa yksikkökustannuslaskennan toteuttamisen. Yksikkökustannuslaskentaa hyödynnetään kansallisella ja alueellisella tasolla. Kansallisen tason tiedon tuottaminen arvioinnin, ohjauksen ja toiminnan vaikuttavuuden seuraamiseksi on olennaista, sillä hyvinvointialueilla ja muilla toimijoilla ei ole käytettävissä samaa tietoa heidän omissa järjestelmissään.